

Her tænker jeg specielt på, at hverken Danmark eller Grønland skal tabe eller vinde ved overtagelse af et ansvarsområde, og dér er det, jeg ikke kan lade være med at omformulere »Grønland« til »Grønlands hjemmestyre«, idet borgerne på mange områder allerede har tabt ved overtagelse af bl.a. sundhedsvæsenet, boligområdet, de sociale myndigheder, uddannelsesområdet, da man ikke har de nødvendige ressourcer, hverken økonomisk eller menneskeligt.

Prøv at se på boligområdet. Efter Grønlands overtagelse af ansvaret for boligområdet er boligbyggeriet blevet halveret, men i dag har regeringen indgået en aftale med Grønlands landsstyre om renovering af hjemmestyrets boliger, bygninger og institutioner og dermed også tilkendegivet, at Grønland alene ikke magter at løse problemet. Selv om der er tilfredshed mellem forhandlingsparterne om den aftale, der er indgået, kan jeg alligevel ikke lade være med at spekulere på, hvorfor tilskuddet ikke var større, i stedet for at regeringen stiller garanti for lån.

Når statsministeren i afslutningen af sin åbningsredegørelse omtaler vigtigheden af, at den yngre generation overtager et samfund med mindre pengegæld og miljøgæld, mener statsministeren dermed, at dette kun skal gøre sig gældende for Syddanmark og ikke Grønland? Hvis det er det, statsministeren mener, jamen så ved jeg i det hele taget ikke, om man nu skal tage statsministerens ord alvorligt. Hvor er realiteterne i de fine ord om samhørighed?

Der er også i Grønland en nytænkende generation på vej. For at ville bringe det stadig unge folkestyre videre på rette kurs ind i det nye århundrede efter et årtusindskifte har denne generation specielt ikke mindre brug for at overtage og viderebringe en mindre pengegæld og mindre miljøgæld. Hjemmestyret har åbenbart stadig ikke fået dannet et fundament, der er stærkt nok i forhold til det ansvar, det bærer.

Og hvad de sociale myndigheder angår: Det enkelte menneske i Grønland er i dag på mange områder underlagt danske normer i undervisning, sprog, religion, traditioner, spisevaner. I det hele taget er samfundsopbygningen meget dansk, og det har også præget det sociale liv på mange fronter. Den omstilling, der har været i samfundet, og som samfundet den dag i dag stadig præges af, er konsekvensen af springet fra et fangersamfund til et industrialiseret sam-

fund, ikke helt på egne vilkår, da det ikke vidste, hvilke vilkår det gik ind til.

Vi har dog i Grønland generationer, der er opvokset under og lever efter de normer, der nu er i samfundet, men de lever sammen med mennesker, som har oplevet, hvor svær en omstilling kan være. Grønlandske normer, sprog og traditioner, som de har lært at leve med i de små samfund, er blevet tilsidesat, da man skulle opbygge et moderne, industrialiseret samfund. Den store gruppe i samfundet har betalt en for høj menneskelig pris for den udvikling, den har været underlagt.

Derfor mener jeg heller ikke, at vi i et rigsfællesskab her fra Danmark stiltiende skal acceptere den tilbageholdenhed, der er, når man kommer ind på områder, som Grønland har overtaget ansvaret for, selv om jeg på visse punkter forstår tilbageholdenheden som en respekt for, at Grønland har indført hjemmestyre, og nok til dels på grund af den fjendskhed, man i tide og utide kan blive konfronteret med fra grønlandske politikere, som mener, de selv kan klare problemerne.

Når så sikkerhedsnettet brister, er det så ikke vores alle sammens opgave at finde en løsning på problemet i samarbejde, i samhørighed, i gensidig respekt og med en ansvarsbevidsthed, som skal komme hele den grønlandske befolkning til gavn og ikke kun, så de siddende politikere kan få en partipolitisk sag ud af det?

Livet for mange grønlændere, grønlandske børn, bliver tabt på gulvet. Deres liv er på forhånd dømt til at bestå af evige sociale problemer, og Grønland taber børnene med åbne øjne. Det store tab er resultatet af manglende politisk interesse, måske fordi der ikke er stemmer i børn.

Landsstyret vil det bedste for vore børn, i hvert fald når det kommer fra talerstolen. Der ligger åbenbart ikke handling bag. Der findes ikke inden for det sociale område en børnepolitik, der kan fremvises med stolthed. Landsstyret har mange forklaringer på, hvorfor der er så mange problemer med at få området til at fungere. De ser ikke, at problemet ligger hos dem selv.

Fakta er, at det handler om prioritering. Grønlænderne vil have trygge børn og et sundt sundhedsvæsen, der fungerer, medens de i landsstyret hellere vil have lufthavne og vandkraftværker. Hvis der virkelig var vilje bag ønsket om at løse problemerne på det sociale område og på børneområdet, ville de for længst